

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради
ННЦ «Інститут аграрної економіки».
Протокол № 2
від “23” лютого 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор ННЦ «Інститут аграрної економіки», академік НААН
Ю.О. Лупенко
“23” лютого 2021 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

відділом обліку та оподаткування
Протокол № 12
від “04” грудня 2020 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-наукової програми
Жук В.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“КОНЦЕПЦІЇ ТА МОДЕЛІ ПОБУДОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ”

Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-наукова програма
Рівень вищої освіти
Тип дисципліни

07- управління та адміністрування
071 - облік і оподаткування
Облік і оподаткування
Третій (освітньо-науковий) рівень
Обов'язкова

Кількість кредитів ECTS — 4
Рік навчання – 2 (другий)
Семестр – II (другий)
Форма підсумкового контролю – залік
Форма навчання – очна, заочна
Мова викладання – українська

Розробник програми і викладач дисципліни:

Шерстюк О.Л. д.е.н., доц., провідний науковий співробітник відділу обліку та оподаткування Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

ЗМІСТ

- 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**
 - 1.1. Опис навчальної дисципліни
 - 1.2. Змістовна націленість дисципліни (цілі)
 - 1.3. Мета вивчення дисципліни
 - 1.4. Предмет і об'єкт дисципліни
 - 1.5. Відповідність науковим і прикладним інтересам аспірантів
 - 1.6. Завдання дисципліни
 - 1.7. Забезпечення кваліфікаційного рівня

- 2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**
 - 2.1. Компетентності, які набуває здобувач в результаті вивчення дисципліни
 - 2.2. Програмні результати навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни
 - 2.3. Поглиблені компетентності та результати навчання за дисципліною
 - 2.4. Відповідність Національній рамці кваліфікацій
 - 2.5. Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та оцінювання

- 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
 - 3.1. Лекції
 - 3.2. Практичні заняття
 - 3.3. Самостійна робота

- 4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**
 - 4.1. Технічні засоби
 - 4.2. Програмне забезпечення
 - 4.3. Аудиторний та бібліотечний фонд
 - 4.4. Доступ до інформаційних ресурсів та статистичних даних

- 5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**
 - 5.1. Поточний контроль
 - 5.2. Підсумковий контроль
 - 5.3. Перелік питань для контролю знань і компетентностей

- 6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**
 - Основна
 - Додаткова

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	07- управління та адміністрування
Спеціальність	071 - облік і оподаткування
Освітньо-наукова програма	Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Тип дисципліни	Обов'язкова

Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин:	120
· <i>Аудиторні</i>	20
· <i>Самостійна робота</i>	100
У складі аудиторних годин:	
· <i>Лекції</i>	10
· <i>Практичні</i>	10
Курс, на якому викладається дисципліна	2 курс
Вид підсумкового контролю	Залік

1.2. Змістовна націленість дисципліни (цілі)

- 1) Усвідомлення теоретичного призначення та праксеологічної цінності управлінського обліку в обґрунтуванні сучасних місця і ролі облікової складової економічної науки: ретроспективний та перспективний погляд.
- 2) Отримання розуміння основ застосування методології управлінського обліку в інтересах системи управління діяльністю суб'єктів господарювання.
- 3) Визначення основних концептуальних засад моделювання систем управлінського обліку.
- 4) Ідентифікація та дослідження впливу концепцій управлінського обліку на діяльність економічних суб'єктів сільських територій.
- 5) Розробка та формалізація заходів щодо удосконалення організації та методики управлінського обліку в контексті оптимізації функціонування економічних суб'єктів.

1.3. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є отримання наукових знань та вмінь застосування організаційного та методичного забезпечення управлінського обліку, набуття навичок критичного аналізу, систематизації та узагальнення існуючих концепцій під час виконання наукових досліджень, обґрунтування та апробації їх результатів, що характеризуються елементами наукової новизни та мають практичну значимість.

1.4. Предмет і об'єкт дисципліни

Предметом дисципліни є сукупність методологічних підходів щодо вирішення завдань ідентифікації, оцінювання, систематизації та узагальнення даних, що використовуються під час прийняття оперативних, тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Об'єктом дисципліни є функціонування системи підготовки та застосування інформації щодо діяльності економічних суб'єктів, спрямованої на вирішення потреб осіб, уповноважених на прийняття управлінських рішень.

1.5. Відповідність науковим і прикладним інтересам аспірантів

- формування навичок ідентифікації та застосування сучасних концепцій формування інформації в системі управлінського обліку;
- вміння визначати пріоритети застосування даних управлінського обліку для забезпечення інтересів суб'єктів прийняття управлінських рішень;
- оволодіння інноваційними підходами щодо інформаційного забезпечення діяльності системи управління даними управлінського обліку;
- вміння здійснювати наукове обґрунтовану інтерпретацію інформації, створеної в системі управлінського обліку;
- реалізація завдань науково-педагогічної діяльності за фахом та створення її методичного забезпечення.

1.6. Завдання дисципліни

Завданням дисципліни є надання сучасних науково-теоретичних та методологічних знань з питань:

- ідентифікації концепцій побудови систем управлінського обліку;
- визначення переваг та обмежень методів і моделей управлінського обліку в контексті реалізації інформаційних потреб стейкхолдерів;
- встановлення та оцінювання впливу чинників вибору та оптимізації заходів управлінського обліку;
- розробки та практичного впровадження механізмів своєчасного забезпечення управлінського персоналу економічних суб'єктів релевантною інформацією, що формується у системі управлінського обліку;
- форм і механізмів синхронізації методів і моделей управлінського обліку в процесі управління;
- визначення та оцінювання впливу інформації управлінського обліку на вибір управлінських рішень;
- формалізації даних управлінського обліку у формах відповідної звітності;
- практичної адаптації теоретичних положень управлінського обліку до умов функціонування економічних суб'єктів та інформаційних потреб стейкхолдерів;
- розвитку теоретичного арсеналу управлінського обліку для розробки і реалізації стратегії розвитку підприємства;
- врахування даних управлінського обліку під час підготовки бухгалтерської звітності;
- передумов та факторів формування нової парадигми управління діяльністю підприємства та здатність прогнозувати результати діяльності підприємства за його сегментами;
- удосконалення існуючих та розробка нових методів формування інформації в системі управлінського обліку.

1.7. Забезпечення кваліфікаційного рівня

Дисципліна забезпечує досягнення наступних кваліфікаційних рівнів:

1. **Знання:** фундаментальних засад розвитку управлінського обліку в контексті його трансформації на механізм інформаційного забезпечення реалізації функцій

системи управління; ідентифікація та класифікація видів та змісту завдань управлінського обліку; характеристик його організаційних та методичних можливостей задоволення потреб суспільства; знання, сформовані на стижах суміжних наук і практик під впливом концепцій формування інформації за результатами застосування заходів управлінського обліку.

2. Навички і уміння: виконувати оригінальні дослідження з ідентифікації інформаційних потреб користувачів результатів заходів управлінського обліку, реалізовувати його призначення в системі задоволення інформаційних очікувань суспільства; ідентифікувати, формалізувати та вирішувати проблеми формування даних управлінського обліку, необхідних зацікавленим особам, з урахуванням вимог щодо релевантності в контексті вирішення відповідних завдань; визначати доцільність вибору та застосування заходів управлінського обліку; обґрунтовувати застосування окремих методичних прийомів управлінського обліку на основі їх адаптації до функціонування суб'єктів господарювання та інформаційних очікувань користувачів.

3. Комунікації: розуміти і застосовувати під час виконання досліджень на етапах обґрунтування їх актуальності, планування, висунення та доведення гіпотез, отримання, оцінювання та оприлюднення одержаних результатів етичні підходи щодо отримання, обробки та оприлюднення інформації; формувати і доносити до суб'єктів законодавчої ініціативи, регуляторних організацій, професійних громадських об'єднань пропозиції з розвитку теорії та методології управлінського обліку; брати участь у проведенні експертиз, виступати експертами з питань аналітичного забезпечення діяльності економічних суб'єктів; вільно презентувати та обговорювати в науковому середовищі питання обґрунтованого удосконалення змісту науки управлінського обліку в контексті посилення його функціональних можливостей; виступати з доповідями та повідомленнями на наукових, науково-практичних та методичних заходах різного рівня; здійснювати викладання дисциплін, пов'язаних з застосуванням заходів управлінського обліку у вищих навчальних закладах, а також в межах професійної підготовки фахівців за відповідними програмами сертифікації та підвищення кваліфікації.

4. Відповідальність і автономія: причетність до професії бухгалтера; дотримання професійних стандартів та етичних вимог у науковій і практичній діяльності; самостійне ініціювання наукових досліджень, метою яких є вирішення теоретичних і методологічних проблем забезпечення функціонування систем управління інформацією, підготовленою у системі управлінського обліку; самостійний вибір предмету, інформаційного та методичного забезпечення вирішення наукових і практичних завдань; прихильність до осучаснення теорії й методології управлінського обліку з урахуванням запитів зацікавлених осіб; відповідальність за підтримку належного кваліфікаційного та наукового рівнів.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

2.1. Компетентності, які набуває здобувач в результаті вивчення дисципліни

Загальні	
ЗК03	Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК04	Здатність розробляти та управляти проектами
Спеціальні	
СК01	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних

	до них міждисциплінарних напрямках з управління та адміністрування та суміжних галузей
СК02	Здатність працювати з різними джерелами, отримувати, обробляти, аналізувати, систематизувати отриману інформацію з основних національних, європейських та міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування
СК03	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень
СК05	Здатність проводити емпіричні дослідження та використовувати статистичні методи аналізу для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування
СК06	Здатність застосовувати інформаційні технології, сучасні методи наукових досліджень із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження/спростування гіпотез
СК07	Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах

2.2. Програмні результати навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни

ПРН 02. Здійснювати пошук, аналізувати та критично осмислювати інформацію, отриману з різних джерел, генерувати і продукувати власні науково-теоретичні та практично-спрямовані ідеї на принципах академічної культури й доброчесності, розвивати нові напрями і види обліку, аналізу, аудиту та оподаткування
ПРН 03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту та оподаткування державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях
ПРН 08. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування
ПРН 10. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах
ПРН 11. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій практиці

2.3. Поглиблені компетентності та результати навчання за дисципліною

Поглиблені компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

опанування основними концепціями, теоріями та парадигмами науки про управлінський облік у взаємозв'язку з розвитком економічних теорій та суспільних очікувань;

спроможність розуміти практичне значення окремих теоретичних концепцій і доктрин;

здатність ідентифікувати та застосовувати переваги сучасних концепцій управлінського обліку та адаптувати їх до умов функціонування окремих економічних суб'єктів;

спроможність обґрунтовувати, формулювати і доносити до суспільства інформацію щодо предмету та збільшення функціональних можливостей управлінського обліку;

здатність визначати тренди трансформації теорії та методології управлінського обліку;

застосування підходів щодо удосконалення методичної складової управлінського обліку з метою реалізації суспільних очікувань;

володіння знаннями щодо взаємозв'язку та взаємообумовленості управлінського обліку та інших елементів системи управління.

Поглиблені програмні результати навчання за дисципліною:

вміння визначати та пояснювати проблемні питання управлінського обліку, володіти фундаментальними основами постановки мети і виконання завдань наукового дослідження;

здатність виконувати за допомогою методів управлінського обліку дослідження конкретних ситуацій господарської діяльності окремих економічних суб'єктів, що впливає на зміст управлінських рішень;

володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі вибору та адекватного застосування методичних прийомів управлінського обліку;

вміти визначати перспективні об'єкти та напрями досліджень у сфері управлінського обліку з урахуванням трендів сучасної науки;

вміти використовувати знання стосовно ідентифікації, класифікації, вимірювання та розкриття інформації про витрати в управлінській звітності;

вміння ідентифікувати та оцінювати наявність, характер і величину впливу витрат на формування, обґрунтування та реалізацію управлінських рішень;

формування організаційно-інформаційних моделей функціонування системи управлінського обліку;

формування наукової новизни результатів досліджень, виходячи з високого рівня впливу управлінського обліку не лише на рішення користувачів, але й на самі досліджувані за його допомогою процеси;

розробка інноваційних стратегій та концепцій функціонування системи управлінського обліку для суб'єктів господарювання всіх видів економічної діяльності;

виконувати заходи узагальнення результатів процедур управлінського обліку, наукових доповідей, пропозицій та рекомендацій для урядових структур, громадських об'єднань, парламентських комітетів щодо нормативно-правової й регуляторної політики за напрямом "облік і оподаткування";

формування наукового забезпечення роботи вітчизняних громадських об'єднань аудиторів, бухгалтерів і податкових консультантів.

2.4. Відповідність Національній рамці кваліфікацій

Освоєння навчальної дисципліни забезпечує досягнення наступних компетентностей, що відповідають восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій:

Знання	концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	+
Уміння/навички	спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики	+
	ініціювання, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності	
	критичний аналіз, оцінка існуючих та синтез нових комплексних ідей	+
Комунікація	вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому	+
Відповідальність і автономія	демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності	
	здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	+

2.5. Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та оцінювання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН 02. Здійснювати пошук, аналізувати та критично осмислювати інформацію, отриману з різних джерел, генерувати і продукувати власні науково-теоретичні та практично-спрямовані ідеї на принципах академічної культури й доброчесності, розвивати нові напрями і види обліку, аналізу, аудиту та оподаткування	- <i>навчальна дискусія</i> : для відпрацювання навичок, необхідних для презентації та публічного обґрунтування результатів досліджень - <i>практична робота</i> : для отримання навичок збору, систематизації та оприлюднення результатів досліджень з дотриманням принципу академічної доброчесності	Поточний контроль у формі усного опитування на практичних заняттях; заслуховування доповідей; оцінювання виконаних індивідуальних завдань, проміжних тестових завдань. Підсумковий контроль (залік) у формі усного або письмового опитування
ПРН 03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати	- <i>навчальна дискусія</i> : для відпрацювання навичок, необхідних для презентації та	Поточний контроль у формі співбесіди. Оцінювання рівня участі у міжнародних

досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту та оподаткування державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях	публічного обґрунтування результатів досліджень	конференціях; кількості академічних публікацій. Підсумковий контроль (залік) у формі письмового або усного опитування
ПРН 08. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування	<i>практична робота:</i> для отримання навичок застосування великих масивів інформації для розробки та апробації методичних прийомів управлінського обліку та калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції	Поточний контроль у формі співбесіди. Заслуховування доповідей; оцінювання виконаних індивідуальних завдань, проміжних тестових завдань. Підсумковий контроль (залік) у формі письмового або усного опитування
ПРН 10. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах	- <i>навчальна дискусія:</i> для відпрацювання навичок, необхідних для презентації та публічного обґрунтування результатів досліджень <i>практична робота:</i> для отримання навичок збору, систематизації та оприлюднення результатів досліджень	Поточний та заліковий контроль. Методи оцінювання знань: вибіркове опитування; перевірка та заслуховування доповідей за підготовленими презентаціями за попередньо обраними темами. Підсумковий контроль (залік) у формі усного або письмового опитування
ПРН 11. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій практиці	- <i>лекції:</i> для висвітлення загальних принципів та методів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, - <i>навчальна дискусія:</i> для відпрацювання навичок, необхідних для презентації та публічного обґрунтування результатів досліджень та викладання - <i>практична робота:</i> для отримання навичок збору, систематизації та оприлюднення результатів досліджень, а також для цілей викладання	Поточний контроль у формі співбесіди. Методи оцінювання знань: вибіркове опитування; перевірка та заслуховування доповідей за підготовленими презентаціями за попередньо обраними темами. Підсумковий контроль (залік) у формі усного або письмового опитування

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Лекції

Тема 1. Термінологія та концепції визначення витрат

- 1.1. Облікова політика щодо витрат на сільськогосподарських підприємствах
- 1.2. Витрати. Цільові характеристики витрат.
- 1.3. Прямі та непрямі витрати. Витрати за звітний період та капіталізовані витрати.
- 1.4. Релевантні та не релевантні витрати і надходження.

Тема 2. Методика розподілу витрат

- 2.1. Процес розподілу прямих та непрямих витрат. Розподіл прямих витрат на основі цільового призначення.
- 2.2. Ставка накладних витрат за єдиним тарифом. Ставка накладних витрат для центрів витрат.
- 2.3. Традиційна та функціональна системи розподілу витрат.

Тема 3. Методи калькулювання витрат

- 3.1. Облік витрат та порядок калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції
Позамовне та попроцесне калькулювання витрат. Калькулювання витрат за контрактом.
- 3.2. Оцінювання вартості незавершеного виробництва. Калькулювання в умовах неповного завершення обробки та витрат у виробничому процесі.
- 3.3. Калькулювання собівартості комплексного виробництва та собівартості побічного продукту.

Тема 4. Управлінський облік в системі забезпечення інформації, необхідної для підготовки управлінських рішень

- 4.1. Інформація управлінського обліку для оцінювання на основі моделі «витрати-продукція-прибуток (CVP)».
- 4.2. Застосування інформації управлінського обліку при прийнятті рішень щодо ціноутворення та аналізу рентабельності.
- 4.3. Інформаційне забезпечення управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності.

Тема 5. Управлінський облік у функціональному менеджменті

- 5.1. Калькуляція витрат за час життя продукту. Реінжиніринг бізнес-процесів.
- 5.2. Витрати на забезпечення якості. Управління ланцюгом цінностей на основі даних управлінського обліку.
- 5.3. Стратегічний управлінський облік.

3.2. Практичні заняття

Практичні заняття передбачають: Проходження практики в ГО “Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України” (ФАБФ), що включає забезпечення її роботи у складі громадських рад при Державній податковій службі України, Державній службі статистики України та ін. Проведення наукових конференцій здобувачів за темами курсу, що включає наукові доповіді, наукову дискусію, відповіді на питання та обговорення за тематикою курсу.

Індивідуальна тематика пропозицій до роботи ФАБФ та Громадських Радах при органах державного управління і регулювання та професійних об'єднань України, а також до наукових доповідей на конференціях обирається аспірантами та подається викладачу по завершенню лекції.

Тематика наукових конференцій визначається у межах пропонованих наукових напрямів:

1. Переборні та непереборні витрати.
2. Альтернативні витрати.
3. Приростні та маржинальні витрати.
4. Калькулювання собівартості за змінними витратами.
5. Функціональне калькулювання витрат.
6. Калькулювання собівартості продукції у тваринництві.
7. Калькулювання собівартості продукції у рослинництві.
8. Витрати майбутніх періодів у сільськогосподарських підприємствах.
9. Роль управлінського обліку в обґрунтуванні інвестиційних рішень.
10. Інформація управлінського обліку в управлінні діяльністю підрозділів.
11. Вплив управлінського обліку на трансфертне ціноутворення.
12. Калькулювання собівартості продукції допоміжних виробництв.

3.3. Самостійна робота

Охоплює та передбачає:

- 1) вивчення та критичну оцінку захищених у розвиток концепцій управлінського обліку кандидатських та докторських дисертацій у спеціалізованих вчених радах Національного наукового центру "Інститут аграрної економіки" та інших установ;
- 2) збір та критичний аналіз наукових матеріалів з розвитку теорій та концепцій управлінського обліку;
- 3) критичне оцінювання наявних законодавчих та нормативних актів та проектів з питань управлінського обліку;
- 4) підготовка виступу з науковою доповіддю та презентацією за визначеною темою досліджень здобувача;
- 5) підготовку наукових статей до закордонних і вітчизняних наукових та фахових видань;
- 6) підготовку аналітичних записок, довідок, рецензій до органів державного управління та регулювання України, а також допрофесійних громадських об'єднань;
- 7) формування параграфів, теоретичних розділів дисертаційної роботи у взаємозв'язку «завдань-новизни» на базі отриманих нових знань з дисципліни.

4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Технічні засоби

Мультимедійна система: мультимедійний проектор NEC NP216 [3D];ноутбуки HP Pavilion Laptop Model 15-cw1005ua - 2 шт., ноутбук Acer Aspire N17C4;Sopar Slim настінний з механізмом повернення 95" (1:1) 180 x 180 см., ПК : Intel(R) Xeon(R) CPU 3065, Intel(R) CORE(TM)2 Duo CPU E840-2шт, Intel(R) Core(TM) i5-10600k CPU,Intel(R) CORE(TM) i3-10100 CPU - 2 шт.,Intel(R) CORE(TM) i3-7100 CPU -2 шт. Копіювальний апарат TOSHIBA 1550

4.2. Програмне забезпечення

DaVinci Resolve
 Adobe After effects
 Adobe illustrator
 Adobe Photoshop
 ZOOM Professional
 Microsoft Office
 Case Ware working papers

4.3. Аудиторний та бібліотечний фонд

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України, вул. Героїв Оборони, 10;
2. Бібліотека Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10;
3. Бібліотека ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН, вул. Героїв Оборони, 10а.

4.4. Доступ до інформаційних ресурсів та статистичних даних

1. Освітній бухгалтерський портал «Облік і фінанси АПК», URL: <http://magazine.faaf.org.ua/>
2. Державна служба статистики України, URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національний банк України, URL: <https://bank.gov.ua/>
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль складається з поточного контролю виконання самостійної роботи, та підсумкового контролю у вигляді заліку.

Порядок оцінювання результатів освоєння дисципліни

№ п. п.	Зміст напрямів оцінювання	Максимальна кількість балів
1.	Оцінювання практичних занять, в тому числі:	30
	1. виступи та публікація доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях;	15
	2. підготовка пропозицій до роботи Громадських Рад Мінфіну, ДПС, Держстату та ін.	15
2.	Оцінювання самостійної роботи, в тому числі:	30
	1. публікація наукової статті у фахових виданнях (не нижче категорії «В») у розвиток теоретичного розділу дослідження здобувача;	15
	2. критична оцінка інституційного забезпечення розвитку організації та методики економічного аналізу в Україні та пропозицій (аналітичних записок) щодо його удосконалення.	15
3.	Залік	40
Σ	Разом балів (1-3)	100

5.1. Поточний контроль.

Поточний контроль включає контроль виконання самостійної роботи та завдань в процесі практичних занять, за результатами публікації виступів, аналітичних записок, рекомендацій, довідок про впровадження результатів досліджень, індивідуальних консультацій, наукових конференцій, круглих столів і семінарів.

5.2. Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль передбачає складання здобувачем заліку у формі письмових відповідей на 5 запитань (з переліку, що наведений в п. 5.3) та додаткових усних відповідей на запитання викладача.

5.3. Перелік питань для контролю знань і компетентностей.

1. Поясніть генезис походження та призначення управлінського обліку.
2. Охарактеризуйте функції управлінського обліку.
3. Наведіть класифікацію витрат сільськогосподарських підприємств.
4. Які концепції функціонування системи управлінського обліку є найбільш розповсюдженими?
5. Розкрийте призначення та зміст методики визначення резервів економії витрат.
6. За яким алгоритмом здійснюється калькулювання собівартості витрат рослинництва?
7. Охарактеризуйте порядок розподілу загальновиробничих витрат сільськогосподарських підприємств.
8. В чому полягає попроцесне калькулювання витрат?
9. Розкрийте зміст трансфертного ціноутворення на основі перемовин.
10. Що являє собою центр інвестування та якими є його функції?
11. Які витрати підприємств тваринництва відносяться до витрат майбутніх періодів?
12. Основні переваги та обмеження математичного моделювання оптимізації структури та обсягу виробництва.
13. Наведіть тлумачення термінів «елементи витрат» та «статті витрат».
14. За допомогою яких даних управлінського обліку та за яким алгоритмом обґрунтовуються рішення стосовно випуску продукції?
15. Охарактеризуйте трансфертне ціноутворення на основі ринкових цін.
16. В яких випадках та за яким алгоритмом здійснюється в цілях управлінського обліку аналіз дерева рішень?
17. Визначте види альтернативних варіантів визначення прибутку підрозділу.
18. Яким чином визначається собівартість робіт, послуг (продукції) допоміжних виробництв?
19. Порівняйте визначення та зміст термінів «видатки» та «витрати».
20. В чому полягають переваги та недоліки традиційної системи управлінського обліку.
21. Охарактеризуйте зміст та призначення калькулювання собівартості за нормативними витратами?
22. Визначте термін «релевантні витрати» та обґрунтуйте необхідність їх ідентифікації.
23. В чому полягає трансфертне ціноутворення на основі маржинальних витрат?
24. Охарактеризуйте зміст терміну «центр витрат» та його призначення.
25. Наведіть ознаки класифікації та види витрат, що ідентифікуються в цілях управлінського обліку.

26. За яким алгоритмом здійснюється обчислення собівартості бракованої (некондиційної) продукції?
27. Поясніть зміст позамовного калькулювання витрат.
28. Що означає термін «витрати періоду»?
29. Охарактеризуйте зміст витрат майбутніх періодів у рослинництві.
30. Визначте сучасні методичні прийоми обробки інформації, що використовується системою управлінського обліку.
31. Поясніть послідовність калькулювання собівартості витрат тваринництва?
32. В чому полягає функціональне калькулювання собівартості?
33. Яким чином здійснюється калькулювання собівартості продукції підсобних промислових виробництв?
34. На основі яких даних управлінського обліку і за яким алгоритмом приймаються уповноваженими особами інвестиційні рішення?
35. Розкрийте зміст заходів трансфертного ціноутворення на основі повних витрат.
36. Охарактеризуйте критерії, за якими здійснюється вибір системи калькулювання витрат.
37. Поясніть змістовну характеристику і призначення центрів прибутку.
38. Обґрунтуйте можливості узгодження показників управлінської та фінансової звітності.
39. Що є метою і завданнями стратегічного управлінського обліку?
40. Які дані управлінського обліку і за яким алгоритмом використовуються для прийняття рішень стосовно ціноутворення?
41. В чому полягають переваги та недоліки функціональної системи управлінського обліку.
42. Якими є особливості трансфертного ціноутворення на основі підходу «витрати плюс надбавка»?
43. В чому полягає капіталізація витрат суб'єкта господарювання?
44. Що є критеріями для визнання витрат в управлінському та у фінансовому обліку?
45. Охарактеризуйте алгоритм визначення прийнятного діапазону обсягів виробництва.
46. Що являє собою незавершене виробництво з точки зору управлінського обліку? За яким алгоритмом визначається його величина?
47. Поясніть зміст заходів для визначення діяльності суб'єкта господарювання в умовах обмеженості ресурсів.
48. Яким чином визначається величина собівартості супутньої продукції?
49. В чому полягає алгоритм обчислення та застосування показника операційного важеля?
50. Охарактеризуйте можливості забезпечення взаємоузгодження показників управлінської та податкової звітності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Управлінський облік і калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції: посібник / [Жук В.М., Шерстюк О.Л., Панадій О.П. та ін.] ; за ред. Шерстюка О.Л., Панадія О.П. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2021. – 144 с.
2. Брадул О.М., Шепелюк В. А., Шевченко Л. Я., Камінський П. Д., та ін. Управлінський облік : навч. посіб. Кривой Ріг. : ДНУЕТ. 2017. 113 с.

3. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с.
4. Друри К. Управленческий и производственный учет. Пер. с англ.; Учебник. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 1071 с.
5. Зелікман В.Д., Ізвекова І.М., Сокольська Р.Б. та ін. Управлінський облік: Навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2017. 198 с.
6. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астрая» 2018. 250 с.
7. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія / О.Л. Михальська, В.Г. Швець. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018.

Додаткова література

8. Гаррисон Р., Норин Э., Брюэр П. Управленческий учет. Пер. с англ. 11-е изд. К.: Companion Group, 2011. 1024 с.
9. Детмер У. Теория ограничений Голдратта: системный подход к непрерывному совершенствованию. М.: Альпина Бизнес Букс, 2012. 443 с.
10. Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
11. Уорд К. Стратегический управленческий учет. Пер с англ. М.: ЗАО Олимп-Бизнес, 2002. 448 с.
12. Хорнгрен Ч., Фостер Дж., Датар Ш. Управленческий учет, 10-е изд. Пер с англ. СПб.: Питер, 2005. 1008 с.